

Tiedonantoja • Brief reports

Ruokosirkkalintu *Locustella luscinioides** havaittu Suomessa

KARI VEPSÄLÄINEN & MATTI LEHTI

Palailimme 25.5.1976 pyöräillen aamuretkeiltä, kun pysähdyimme vielä hetkeksi kuuntelemaan lintuja ns. "Fattiga på ängenin" niittyjen kohdalla Tvärminnen kylässä Hankoniemellä. Kuulimme pian tien läheltä pensoittuneen pellon tuomi-vadematheiköstä summerimaisia melko matalia laulunpätkiä, joista ääntelijiä voitiin heti tunnistaa ruokosirkkalinnuksi. Lintu piileskeli põheikössä, josta yrittimme varovasti saada sitä näkyviin. Hiipiesämme kohti lintua se ehti laulaa puolisen tusinaa selvästi kuultua summerisarjaa, kunnes laulu loppui. Emme hennonneet lähestyä pensasta paikallisen eläintieteellisen aseman lintukurssin takia, vaan lähdimme kertomaan löydöstämme. Sen koommin ei laulajaa kuultu eikä nähty. Eläintieteellisellä asemalla laulu voitiin tarkistaa levyiltä samana päivänä.

Säkeet kestivät muutamia sekunteja, sarjojen väli oli 5—6 sekuntia. Matalahko, summerimainen surina erosi pensassirkkalinnun *L. naevia* kirkkaasta sirinästä: kun *naevian* sirinän osaset ovat selvästi erotettavissa, ne ruokosirkkalinnulla sulautuvat surinaksi. Äänestä puuttui täysin pensassirkkalinnun soivuus — tämä on toki suhteellista, sillä yleisesti ottaen emme väittäisi *naevian* laulua erityisen soivaksi. Yleistunnelma laulusta oli hyvin eleetön *surr* (ei siis *sirrr*), jonka osia korva ei pysty erottelemaan; tunnusomaista oli myös päätien lyhyys.

Ruokosirkkalinnun voi luotettavasti erottaa myös viirusirkkalinnusta *L. lanceolata*. Tämän laulu on korkeaa kilinää ja siis pikemminkin sotkettavissa *naevian* sirinään. Osaset ovat myös erotettavissa, joskaan eivät niin selkeästi kuin *naevialla*, koska ne liukuvat hienokseltaan yhteen (glissando). Viirusirkkalintu laulaa usein pitkiä jaksoja, kuten *naevia*.

Ruokosirkkalintua koskevia havaintoja Suomen rariteettikomitea ei yleensä hyväksy pelkän laulun perusteella. Tässä tapauksessa suoran hylkäämisen esti toisen havainnoitsijan runsas kokemus sirkkalinnuista. KV on kuullut ruokosirkkalintuja Unkarissa jo 1969, mutta etenkin touko-kesäkuussa 1974, jolloin *luscinioides* osoittautui ehdottomasti

runsaimmaksi sirkkalinnuksi kalalampareilla (useita käyntejä lampareilla kuukauden matkalla); laulajia oli tavallisesti 1—3 lampea kohti. Laulu oli päivällä laiskaa, mutta iltahämärissä aktiivista. Myös aktiiviselle laululle oli tunnusomaista, että säkeet olivat lyhyitä ja niiden välit lyhyehköjä. Edellisen lisäksi hyväksymiseen johtivat Ruotsin ja Englannin rariteettikomiteoiden myönteiset lausunnot.

Ruokosirkkalintu kuuluu niihin lajeihin, jotka ovat tällä vuosisadalla laajentaneet aluettaan kohti länttä (luodetta) Euroopassa. Esim. Puolassa laji tunnettiin 1800-luvulla vain maan itäosista, mutta esiintyy nykyään koko maassa. Viime vuosikymmeninä kanta on voimistunut Länsi-Puolassa (ks. L. TOMIAŁOJĆ 1972: Ptaki Polski — wykaz gatunków i rozmieszczenie. — Varsova). Tanskan ensimmäinen ruokosirkkalintuhavainto tehtiin vuonna 1949, jolloin myös Olavi Leivo kuuli laulavan koiraan Helsingin Vanhankaupunginlahdella (julkaisemattomat havainnot vuosilta 1949 ja 1950, ks. L. v. HAARTMAN ym. 1970: Pohjolan linnut värikuvin, s. 828. — Helsinki). Seuraavan kerran laji löydettiin Tanskasta vuonna 1964, nyt peräti viideltä eri paikkakunnalta. Sittemmin havaintoja on tehty yhä useampia vuositain, ja tällä hetkellä ruokosirkkalintu lasketaan Tanskan pesimälinnustoon, vaikka ei ainakaan vielä vakinaiseen (T. DYBBRO 1975: Nye danske fugle indvandet de sidste 25 år. — Kööpenhamnina). Ruotsista tunnettiin vain 3 löytöä vuoteen 1965, mutta jo 32 vuoteen 1975 mennessä (SVENSSON 1976: Vår Fågelvärld 35:333).

Summary: Savi's Warbler observed in Finland

The first observation has been accepted by the Rarities Committee. A singing male was heard in Tvärminne, Hanko Peninsula, on 25 May 1975. Two previous records (1949—50) have not yet been scrutinized by the Committee.

* = Rariteettikomitean hyväksymä havainto